

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

M. Ant. Mvreti Variarvm Lectionvm Libri XV

Muret, Marc-Antoine

Antverpiæ, M. D. LXXXVI.

Liber XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70864)

M. ANTONII MURETI
I. C. AC CIVIS R.
VARIARVM LECTIIONVM
LIBER VNDECIMVS.

*Emendati loci aliquot ex primo libro Annalium
Taciti ab excessu diui Augusti.*

CAPVT I.

M

ULTA iam pridem notaueram in
Cornelium Tacitum, eaque, vt soleo,
cum amicis compluribus communi-
caueram: cogitabamque eum, si de-
retur occasio, edere a multis, studio
atque opera mea, errorum macula
vindicatum. Sed dum diem ex die dico, expecta-
tius quod animo conceperam efficiendi atque ex-
quendi maturitatem: ecce tibi Iustus Lipsius adole-
scens eleganti ingenio praeditus, mihi que dum Ro-
mae fuit, per familiaris, tandem sibi cunctandum
non putauit. Sed cum ipse quoque ex veteribus li-
bris, quos hic nactus erat, multa correxisset, nonnulla
etiam acute, & ingeniose excogitasset, Taciti libros
se emendatos, & illustratos publicauit. Qui cum a
me perlatus esset, eosque vna ego, & Gibertus Odetus
Perusinus, quicum ego ante hos duodecim annos Ta-
citum totum diligenter euolueram, curiose cum eo
qui tum a me emendatus erat, conferre, ac contende-
re coepissemus, deprehendimus ita saepe incurrisse
vtrumque nostrum in eadem vestigia, vt, qui rem
non nosset, pleraque sumpsisse alterum ab altero suspi-
caretur.

caetur. Quam tamen suspicionem & à me, si nihil aliud, temporum ratio facile amolitur: neque cadere in Lipsium sinit fides ipsius, ac probitas, qua ille non minus, quàm ingenio excellit. Gaius sum adolescenti, cuius ego crescenti gloria plurimum faueo, tantam extitisse mecum his quoque in rebus consensionem, ac iudicij similitudinem: & tamen pauca euzdam in quorum nonnullis non prorsus mihi cum illo conuenit, subiicienda duxi, non tam certandi studio, quàm propter amorem, vt ait vetus poëta. Primum igitur sub principium libri primi Annalium lego: *Donec gliscens adulatione detererentur*, vt *Æmilius*, non *detererentur*, vt Lipsius. libertate enim aluntur, & gliscunt ingenia: adulatione, qua nihil seruilis est, degenerant, & deteruntur. Et autem oratio venustior illa contrariorum contentione. gliscere enim est crescere: deteri, deminui. Illud, *pluribus munimentis insisteret*, iam pridem à me ita emendatum erat, eodemque modo versus Ennianus apud Ciceronem:

Nam tibi munimenta mei peperere labores.

Paulo autem infra cum locum ita lego: *Igitur verso ciuitatis statu, nihil vsquam prisca, & integri moris: omnia, ex aequalitate, iussa principis aspectare: non vt vulgo, omnia.* Et de Tiberio: *Ne is quidem annis, quibus Rhodi, specie secessus, exul egerit: vbi vulgo exulem egerit.* Iam illud: *seruiendum femina, quibusq; insuper adolescentibus, qui temp. interim premant, quandoque distabant:* prorsus integrum esse censeo, hoc sensu: fore vt duo illi adolescentes interim dum imperaturus est Tiberius, temp. premant, quæ eos quoque aliqua ex parte dominos habitura sit: quandoque autem, nempe Tiberio mortuo, quancumque tandem id futurum

Murett
Lectio
LIB
28

futurum sit, eandem distracturi sint. cum verum sit, fore, ut uterque fautores, & lectatores habeat, quos operam det, ut, summoto altero, ipse in imperium succedat. Tunc igitur remp. in partes, ac electiones distractum iri. Quandoque autem ita positum est, ut in illo loco libri quinti: *Et tu Galba quando degustabis imperium.* Sed nihil mihi tam prætereptionem accidit, quam eam coniecturam, qua mihi præcipuè placebam, quam eruditissimis hominibus sæpissimè ostentaueram, quam, ut filiolarum complexabar meam, legendum esse *Gnarum id Casari*, et ante me omnes nullo sensu legerant, *C. Nauum id Casari*, eam Lipsio quoque in mentem venisse. Cogitatum autem idem mihi euenisse, quod multis paribus, quod dum adultas, & nubiles filias nimium diu domi habebant, eisque conditionem quærere negligunt, efficiunt interdum, ut ipsæ sibi maritos quærant. Sed, ut sit, quoniam de eo Taciti loco multa dicenda sunt, ea proximo capite exsequemur.

De aliquot aliis ex eodem libro locis.

CAP. II.

CUM secum cogitaret Augustus de Agrippa Postumum suo ex filia nepote, quem in Insulam Planasiam proiecerat, reuocando, ac fortassis successore Imperij relinquendo, vni ex omnibus amicis consilium hoc suum aperuit Fabio Maximo. Ille quod celare debuerat, Martie uxori aperuit; Martia Liuiæ: qua cum ea de re grauius apud viros conquesta esset, facile intellexit Augustus, arcanum suum Fabio proditum esse. Itaque postridie ab eo saluatus, et eum resalutauit, ut insaniam obiceret. Iussit enim eum vixisse, id est, sana mente esse. Percussit illico Fabio arcanum id quod erat. Itaque peccati sui conscius, domum re-

diu moriendi certus, & cum vxore, se garrulitate illius
 perditum, conqueri cepit. Illa contra, Tua, inquit, prior
 culpa est, qui mecum tamdiu versatus, non cognoueris me
 et ingenio esse, vt tacere non possem, neque me celatam ha-
 bueris id quod taceri, tantopere tua intererat. Sed de te
 quidem ipse videris. Ego, si quid peccaui, pœnas à mome-
 nta exitum simulq; arrepto gladio, qua marito mortis caus-
 sam praeluerat, eadem ei fortiter moriendi dux, & exem-
 plum fuit. Ita ferè Plutarchus in commentario *de*
de moribus, apud quem tamen Postumius pro Postumo,
 & pro Fabio Fuluius corruptè legitur. In ea re narran-
 da scripsit Tacitus; *Gnarum id Casari*: cum significare
 vellet, id Casari cognitum, ac compertum fuisse.
 Nam quod tum alij, tum Dionysius Halicarnasseus in
 Thucydide notarunt, solere eum plerumque ad con-
 ciliandam orationi peregrinitatem, vti vocibus *εὐσπ-*
ραγίας *περὶ τῆς*, & contra, id ipsum & Tacitus qui
 quam maximè Thucydideus esse studuit, facere con-
 suevit. Cum igitur *gnarus* vsitatè dicatur qui scit,
ignarus qui nescit: amat tamen ipse *gnarum* pro cog-
 nito, *ignarum* pro incognito dicere. Sic *incautum iter* di-
 cit, de quo hostes non cogitarant, neque cauerant, ne
 illic Romanus transire posset. hoc ipso in libro: *Inde*
solum obscuros permeat, consultatque, ex duobus itineribus,
breue & solitum sequatur, an impeditius, & intentatum,
etque hostibus incautum. Sic in eodem *nescium*, pro in-
 cognito dixit. *Aliis gentibus ignorantia imperij Ro-*
mani in experta esse supplicia, nescia tributa: *Gnari*
autem, & ignari vocibus tam sæpe *περὶ τῶν* vtitur, vt
 difficile sit locos omnes enumerare. Hoc ipso in li-
 bro: *Quod gnarum duci, & alibi: In paludem gnarum*
incertibus. libro secundo: *Per occulta, & vigilibus igna-*
ra. libro tertio: *Gnarum id Tiberio fuit.* eodem libro:

Nos

Nuretti
 r Lektionen
 III
 28

Non quidem sibi ignara que de Silano vulgabantur. libro quarto: Non quidem sibi ignarum posse argui. libro quinto: Sed quadam secus quàm dicta sint cadere, falsis ignarum dicentium. libro XI. Non rumor inerea, sed verum que nuntij incedunt, qui gnara Claudio cuncta, & verum promptum vltioni adferrent. libro XII. Nihil tam ignarum barbaris, quàm machinamenta, & astus oppugnantium: At nobis ea pars militia maximè gnara est. libro XIII. Idq̄, nulli magis gnarum, quàm Neroni. Sed & lib. XIII. ubi est, cognitum id Neroni: è veteris scripturæ vestigijs lego, Gnarum id Neroni.

Ex eodem libro alij aliquot loci.

CAPVT III.

AGRIPPA interfecto, nuncianti centurioni, ut mos militia, factum esse quod imperasset, neque imperasse sese, & rationem facti reddendam, apud Senatum respondit. Verbis illis Taciti, ut mos militia, propemodum adducor, ut illam quasi solemnem quandam fuisse verborum formulam, putem: Factum est quod imperasti, eò magis, quòd hac ipsa in re narranda, eodem retinet & Suetonius, cuius hæc verba sunt: Tribunus renuntianti Tribuno factum esse quod imperasset, neque imperasse se, & redditurum eum senatui rationem respondit. Itemque in Claudio: Die ipso Claudij, & Agrippina nuptiarum in quinque & triginta senatores, pro centisq̄ue amplius equites Romanos tanta facilitate aduertit, ut de nec consularis viri renuntiantie centurionis, factum esse quod imperasset, negaret quidquam se imperasse: nihilominus rem comprobaret. In eo autem, quòd paulo post subiicitur: Fam conditionem esse imperandi, ut non aliter ratio constet, quàm si vni reddatur: frustra tentatur à quibusdam vetus scriptura, qui putant me-

luis legi posse, *ut non aliter rata constet*. Hoc enim di-
 cit Tacitus, rationem cuiusque facti constare non
 posse, si pluribus, ut *senatum*, reddenda sit, semper
 eum idem factum alios probaturos, alios improba-
 nturos. vnum esse oportere, cui reddatur ratio, & cuius
 iudicio stetur. si aliter fiat, imperij vim resolui: & pro
 monarchia Aristocratian quandam, aut oligarchian
 constitui. Paulo post autem, legendum puto: *Lacri-
 mas gaudis, questus adulatione miscebant*. Nam hoc
 modo & venustior est, & numerosius cadit oratio.
 Iam vero vbi de testamento Augusti agitur, locus est
 iudicis corruptus, de quo quid mihi videatur expo-
 nam. Primum igitur quod ait, *Legata non ultra civi-
 lem modum*, nihil omnino arbitror ad legem Falcidiam
 pertinere: quae cum, ut notum est, ne in mili-
 tari quidem testamento locum habeat, multo minus
 locum habere potuit in testamento Imperatoris,
 quem huiusmodi legibus solutum esse constat: neque
 hoc dicere Tacitum, non esse oneratam legatis ab
 Augusto hereditatem suam ultra modum Falcidia le-
 ge praescriptum: sed legata ab eo fuisse modica, &
 modesta, neque excedentia usitatum locupletibus ci-
 vibus in testamentis condendis modum. Certè
 enim *civile* etiam in libris Iuris saepe dicitur, quod
 moderatum est, & usitatum, & ordinarium. Et ita
 dicit Cicero *odium civile*, non vlla propria, ac priuata
 de causa susceptum, sed quod omnium bonorum
 omnium commune esse solet aduersus improbos. Quid
 enim odisset Clodium Milo, segetem, ac materiam
 suae gloriae, praeter hoc civile odium, quo omnes im-
 probos odimus? Peccat enim Victorius qui *commune*
 eo loco, non *civile*, aduersus omnium librorum fidem
 scribendum putat. Sic Ouid.

Exercet

Muretti
 Lektionen
 LIII
 28

Exercet memores plusquam ciuiliber iras.

Augustus igitur legata non reliquit ultra ciuilem modum, præter pauca quædam, quæ subiungit his verbis: *Nisi quod populo, & plebi cccxxxv. prætoriarum cohortium militibus singula nummum millia legatariis autem cohortibus ciuium R. trecentos nummos tantum dedit. Hæc enim legata magna planè, & amplius ultra ciuilem modum: & imperatoria potius, quam ciuilia.* Sed verba Taciti, non dubito, quin corrupta, & hunc modum è Suetonio emendanda sint: *Nisi quod populo, & plebi quadringentes, tribubus tricies quingentes.* Ut intelligamus, præter quadringentes legatum populo, etiam in singulas tribus centena millia relicta esse. Quod autem apud Suetonium professus dicitur Augustus, non plus ad heredes suos peruenturum esse, quam millies, & quingentes, non ita intelligendum est, ut ex ea pecunia legata præstanda essent, sed omnibus legatis, atque omni onere deducto. Non enim id verbum accipiendum esse, iuris auctores dicunt, quod non adscripsissem, nisi à quibusdam, quæ minimè decebat, aliter accipi viderem. Aliquando post, ubi ita legitur: *Cæsis Hirtio & Pansa, sua præter hæc illos, seu Pansam venenum vulnere adfusum, sua milites Hirtium, & machinator doli Casar abstulit.* non dubito, quin illud posterius, *sue*, deleri debet. Huius generis multa sciens omitto: non quia è scriptis, ea quoque indicari: sed quòd arida quodammodo, & legentibus nihil voluptatis allatura videantur, cuius in hoc scriptorum genere aliquam habendam esse rationem puto.

In eodem libro notata, & emendata nonnulla.

CAPVT IIII.

MODESTIÆ nomen tribus omnino locis apud Tacitum animaduerti longè aliter acceptum, quam vulgo solet. Nam cum *modestiam* ferè vocare soleamus affectionem animi de se modicè ac modestè sentientis, ipse contra interdum *modestiam* pro temeritate quadam, & infirmitate virium dicit. Eorum locorum vnus est hoc ipso in libro, ex quo pleraque tam emendauit: *Versa inde ad Tiberium preces: & ille variè differebat, de magnitudine imperij, sua modestia.* *modestiam* enim dicit modicas & exiguas vires suas, & nequaquam tanto oneri pares. Alter est libro tertio: *Simul modestia Neronis, & suæ magnitudini fidebat.* et si eo loco fortasse possit aliquis *modestiam*, animi moderationem interpretari. Sed mihi altera illa interpretatio verior videtur. Tertius est libro xii. *Quindecim dierum alimenta vrbi, non amplius, superfuisse conseruati: magnaq; deum benignitate, & modestia hiemis, reuera exiremis subuentum.* *Modestum* quoque pro modico aliquoties dixit. Quando autem semel Tacitum in manus sumpsi, non tam facile ab eo auellar: sed pauca quedam ex eodem illo primo Annalium libro, quomodo mihi legenda videantur, aperiam. Vbi igitur Asinij Galli sententia refertur, puto legendum hoc modo: *Addidit de laudibus Augusti: non, vt vulgo, Addidit laudem de Augusto.* & paulo post ita lego: *Quippe Augustus supremis sermonibus cum tractaret, quinam ad ipsius principem locum sussepturi abnuerent, aut impares vellent: vel iudem possent, cuperentq;.* *M. Lepidum dixere: capiam, sed aspernantem: Gallum Asinium auidum, sed minorem.* Verba autem Haterij, quæ tam variè

T leguntur,

Micretti
Lectio
LII
28

leguntur, ita puto legenda: *Quousque patieris Cadesse caput reipublicae?* Est autem vetus scribendi *desse*, pro *deesse*.

Notatus vsus quidam verbi labor, aut dilabor.

CAPVT V.

Cum cœtus aliquis dissoluitur, seque, aut cœtum quicque aut quod vocant negotia, aut quicquid quod fert animus, alius aliud recipit, in eo legendum *dilabendi* verbum ponere Tacitus solet. Accipere potest, vt & apud antiquiores quoque eius vsus multis exempla reperiantur; rariora tamen, vt opinor, mihi putavi minus vitio datum iri, si huic coeque nonnulla sub vno aspectu ponerem. Libro primo Annales ab excessu D. Augusti ita scriptum est: *Impellere paulatim nocturnis conloquiis, aut fies vesperam die, & dilapsis melioribus deterrimum quædam congregare.* Id est, cum meliores iam se ad curia corpora recepissent. Et libro secundo: *Neque Cæsar copiam pugnae obsessores fecere, ad famam aduentus dilapsi.* Et libro XI. *Ceteris passim dilabentibus ascenturiones.* Et libro XII. *Vt anteirent populatores dilapsis improuisi circumfunderentur.* Et libro annalium ab excessu Neronis: *Donec fastidiret laborio: & extremo iam die sua quisque in tentoria dilabatur.* Sed & æqualis Taciti Suetonius in Vitellio: *deserta omnia reperisset, dilabentibus & qui simul zona se aureorum plena circumdedit.* labi etiam pro eadem dixit Iuuenalis satyra sexta: *Labente officio mandanda.* Labente enim officio, est, iis qui ad celebrandas nuptias officij causa conuenerant, discedentibus ac dilabentibus.

iamer viderit regulas duas, quas super versibus heroi-
cis & trimetris iambicis tradidit Gellius.

CAP. VI.

NON tantum in iure civili sed etiam in leuiori-
bus artibus periculosa est omnis definitio: per-
tinet enim est, ut subverti non possit. Certè duarum
ad artem metricam pertinentium, quas Gellius libro
de doctenaesimo tradit, quarumque alteram ad M.
Varronem auctorem refert, neutram perpetuò veram
esse, nullo negotio probari potest. Quod mihi eò
magis indicandum putavi, quia memini quendam in
vrbis magni nominis grammaticum, qui que etiam
faciendorum versuum leges sibi aut vni, aut cum
perquam paucis notas esse iactabat, duos illos ca-
nonas, tamquam abditum quiddam, & μυστικῶδες,
familiaribus suis ἐν ἀτορήτοις tradere solitum esse. Eo-
rum prior est: *In longis versibus, qui hexametri vocantur,*
item in senariis duos primos pedes, item extremos duos ha-
bere singulas posse integras partes orationis: medios haud
quamquam posse. Sed constare eos semper ex verbis aut diui-
sis, aut misis atque confusis. Sed nos quo ludicrum
preceptum refutemus, ex ludicro poemate sumamus.
Homerus in Ranis:

Τῆριχες δέ τε πέρονε περιφοράρον βασιλῆα.
Quæro, in eo versu tertius pes habeat ne integram
partem orationis, an minus. &, si grauius testimo-
nium requiritur, arcessamus hoc ex Iliade:

Ὡς εἰπὼν, τὸς μὲν λίπεν αὐτῶ, ἐπὶ δ' ἔμετ' ἄλλες.
Nonne hic & tertius & quartus partem orationis ab-
solunt? Addam & alium ex Lucretio:

Concutitur tum sanguis: viscera persentiscunt.
& ex Aristophanis Pluto:

Δὲ ἴδι σὺ μὲν ταχέως δαμών. τί δρῶ; λέγε.
T 2 Altera

Micretus
lectiones
LIII
25

Alterâ regula est: *observasse M. Varronem in versibus metro, quod omni modo quintus semipes verbum finit.* Sed hoc quoque quàm sit ἀρχαῖον, tamen et in ipsis versibus quos supra posui, cognosci potest: addamus tamen alios. Et primùm quidem occurrit primus versus Odyssæ:

Ἄνδρα μοι ἔννεπε μῦθα πολύτροπον.

Et secundus Iliados:

Οὐλομένω, ἢ μὲν ἀχαιοῖς ἀλγέ' ἔθηκεν.

Quid in illis Virgilianis: *Nil nostri miserere: & Cæci veni posuere: & Insit. eo dicente:* ac similibus, non quintus semipes verbum finit? Sed si plura testimonia in re perspicua congeram, ipse mihi videbitur culus fore.

Quiddam quod occultè significauerat Homerus, non minori artificio à Virgilio significatum esse.

CAPVT VII.

VT inferos esse, ubi à sceleratis hominibus poena post mortem exigantur, nemini vnquam non dubium fuit, ita excubantem pro inferorum faucibus Cerberum; & Acheruntis transuectionem, causa diuisionem ad Minois tribunal, & pertusis oculis aquam haurientes puellas, & Ixionis sibi afflictae imminentem fugam, & metuentem ne aut sibi, aut impendentis saxi casu denuò moriarur; Tantulum, & totam denique illam in Plutonis domo tragicæ quicumque ex veteribus paulò cordatiores erant, somniorum, aut anilium fabellarum loco semper habuerunt. Itaque & Cicero primo libro Tusculanarum ea irridere, ac pictorum, & poetarum portenta vocare non veretur, quæ conuincere nihil negotij sit: aliorum quamlibet multa testimonia colligi possunt, ex quibus

ex quibus constet eandem illorum quoque his de rebus fuisse sententiam. Sed & antiquissimus poetarum Homerus tecta quadam urbanitate significavit, quæcumque ipse de inferis cecinisset, talia esse, qualia interdum mulierculis & puerulis ad focum sedentibus aut fallendi aut conciliandi somni gratia narrari solebant. Facit enim Vlixem moneri à matre, ut quamprimum superos repetat, quæq; apud inferos vidit, mente condita teneat, ut habeat quod uxori narrare possit.

Ἄλλα φάσθε τάχιστα λιλαίεο. ταῦτα ὅ πάντα

ἴδ', ἵνα ἴ μετόπισθε τῆ εἴπιδου γυναικί.

ut tantum non apertè dicere videatur,

Πᾶρ πνὲι χεὶ τοιαῦτα λέγειν χειμῶν ἐν ὄρη.

Summus autem Homericarum virtutum imitator Virgilius aliam rationem commentus est, qua idem obscurè ac symbolicè indicaret. Nam cum duas, ex Homero hoc quoque, Somni portas fecisset, Corneam vnam, qua vera; Eburnam alteram, qua falsa somnia mitterentur: *Ærean*, spectatis illis inferorum portentis, porta eburna egredientem facit, ut sagacibus lectoribus suspicandum relinqueret, talem esse totam illam *παραλογίαν*, qualia somnia ex inferis eadem illa porta exire dixisset.

Veterum comicorum loci duo inter se collati.

CAPVT VIII.

FACETE expressit Plautus in *Menæchmis* Pencilii parasiti edacitatem, qui cum *Cylindrum* coquum, iussum tribus parare prandium, interrogantem fecisset, qui nam illi tres futuri essent, respondissetque meretrix, se, & *Menæchmum*, & parasitum eius, ita statim ratiocinantem inducit coquum:

iam isti sunt decem:

T 3

Nam

Meretrix
Lectio
LIII
28

Nam parasitus octo minus hominum facile fungitur. Videtur autem Eubulum veterem comicum minus esse, qui Philocratem quendam in mensa pro duobus aut pro tribus esse dixerat. Sed Plautus ut solet, modum excessit. Eubuli versus hi sunt apud Athenæum:

Εἰσὶν γὰρ ἡμῖν ἧστ' κεκλημένον δύο
 Ἐπὶ δειπνον ἄμαρτι, φιλοκράτης ἢ φιλοκέρτης.
 Ἐνα γὰρ ἐκείνον ὄντα, δύο λογίζομαι,
 Μᾶλλον ὃ πρῆξι.

sed Eubulus, ut mihi quidem videtur, urbanitas cum duos dixisset, unum Philocratem bis nominaverit. Nam insulsi profectò, & illepidi fuerunt apud Athenæum in secundo horum versuum scripti, φιλοκέρτης ἢ φιλοκρήτης. corruerunt enim & urbanitatem dicti, & versus modum. Eodem autem sale condit vetus quidam poëta distichon, quo quaedam cavenda ac fugienda complexus esset, huiusmodi Laodicenses nominavit. Id distichon in Syriacis epistolis legitur; sed non satis emendatè. Sic autem legendum videtur:

Ἀσπίδα, σφῦνον, ὄφιν ἢ λαδικίας ἀείφαρος,
 Καὶ κίβητα λυσώδην, ἢ πάλι λαδικίας.

Radians pro sole. Emendatus apud Ciceronem veteris poëta versus.

CAPVT IX.

RADIANTEM veteres poëta Latini inter cetera sine vlla adiectione vocabant solem. Et ita huius nomine usus est Cicero in Arato:

Hoc motu radiantis, Oreste in vada ponti.
 neque enim dubium est, quin expresserit illud Aratum,

Ἡελὸς τὰ πρῶτα σωερχομένοιο λείοντι,
Τῆνος δὲ κλάδοντες ἐτάσσει δ' ῥέει δόντω
ἀπ' ὀφθαλμοῖσι ἐπιπίπτει.

Quo fit, ut in versibus vetusti poetae, qui citantur li-
bro tertio De oratore,

Vive Vlixes, dum licet.

Oculis postremum lumen radiatum rape:

non dubitem, quin melius omnino sit, quod in vete-
re libro meo legitur,

Oculis postremum lumen radiantis rape.

Cur Iuno apud Homerum Vulcano blandiens, claudum
eum vocet. CAP. X.

Q V A R I T. P. Victorius libro xxix. Variarum
lectionum, quo consilio Iuno apud Homerum
Vulcano blandiens, verita tamen non sit eum κλυτο-
νόμου vocare: idque eò factum ait, quòd cum vi-
tium pedum ipsius apertum esset, neque vllò modo
tegi posset, nullo verbo magis eum mater ostendere
potuit, quàm si inde ipsum vocasset. id autem fecisse
ἰστορεῖται, ut ostenderet eum à se valdè amari.

Quae fortassis vera sunt. Sed Plutarchus, grauis in-
primis & idoneus auctor, aliam huius rei causam ad-
fert, nihilo, ut ego quidem arbitror, deteriore. Ait
enim, voluisse summum ac sapientissimum poëtam
ostendere, neque bona neque mala corporis talia esse,
ut aut ad laudem, aut ad vituperationem cuiusquam
valdè pertineant. Itaque apud eum etiam qui aliquem
oburgant, ac reprehendunt, eo tamen ipso tempore
commendare ipsius formam, si bona est, non veren-
tur. Ut Hector Paridi conuictum faciens,

Δύπταε, εἶδ' ὄψεαι, γυναιμανὲς ἠπυροποδία.
& ipsi Hectori Glaucus,

T 4

Ἑκτορ

Micretti
Lectiones
LII
25

Εκτορ ὡς εἶδος ἀείρεται, μάλιστα ἀεὶ πολλὸν ἐδίδου.
 neque vnquam in probri loco obiciunt ea quae
 poris sunt, sed quae animi; vt Vlixes Theriaca
 quod claudus esset, aut caluus, aut gibberus, cap
 brat, sed quod immodicè, & intempestiuè loqu
 Contraq. mater ipsa ne tum quidem cum hlio
 ditur, veretur eum claudum vt erat, vocare; quod
 res nullo modo ad vituperationem ipsius pertine
 neque quidquam de dignitate ipsius detrahat. in
 inquit, ὁμηροῦ καταγὰς τῆς αἰχμωμέναν ὅτι χαλκίαν
 πφλότησιν, ἔτε ψεκτὸν ἠγόμενον τὸ μὴ αἰχρὸν, ἔτε αἰ
 τὸ μὴ δὲ ἡμᾶς, ἀλλ' ἀπὸ τύχης γινόμενον. eodemque
 do Attius in Philoëteta, quem Vlixii blandientem
 duxerat, ab eo id commemorari facit, Vlixem forte
 sum non esse

*Inclute, parua prodite forma,
 Nomine celebri, claroque potens
 Pectore Achiuis clasibus ductor,
 Grauis Dardanijs genibus vltor,
 Laertiade.*

Vbi etiam illud notant, quod patris nomen in
 mum locum reiecerit: quia in laudibus magnorum
 virorum postremum locum generis nobilitas tenet
 ea autem posuerit primo loco, quae ipsius Vlixis pro
 pria essent: in quibus nihil sibi neque Laertes, neque
 Anticlea, neque Acrisius vindicaret.

*Quod de Scipione & Laelio dictum est, idem de duo
 bus antiquis Philosophis dictum esse. Diogenes
 Laërtius locis aliquot illustratus.*

CAVTV XI.

SCIPIONIS, & Laelij amicitia nemini ignota est
 paulum modò humaniori potest. cum autem
 praefaret

praestaret sapientia Lælius, ex qua etiam ei cognomen
 inditum fuisse notum est: nihil admodum in rep. ge-
 rebat, nihil moliebatur, nihil suscipiebat Scipio, nisi
 de consilio, & sententia Lælij. Vnde qui aut tales vi-
 ros inter se committere aut de Scipionis gloria aliquid
 deturere, ac deminuere volebant, actorem modò esse
 aiebant Scipionem, sed Lælium poëtam. Eadem au-
 tem orationis figura dictum vulgo erat & antea de
 duobus eruditissimis hominibus Eretrienti Menede-
 mo, & Asclepiade. Qui cum inter se ita coniunctè
 viverent, ut Pyladea quædam esse ipsorum amicitia
 putaretur, essetque Asclepiades natu grandior: non
 deerant, qui dicerent, poëtam quidem Asclepiadem,
 nihil autem aliud quam actorem, & histrionem quen-
 dam esse Menedemum. Hunc Menedemum, gra-
 uem postea, & seuerum philosophum, principio sce-
 narum pictorem fuisse aiunt; id est *σκηνογράφον*, non,
 ut vulgo putant, *σκηνογράφον*. Quod & ex vetustis
 Lærtij libris cognoscere poterant, & ex aliis quæ in
 ipsius Menedemi vita leguntur. Ut quod cum pse-
 phisima quoddam scripssisset, dictum est in eum à
 quodam Alexini sectatore, *ὡς ἔτε σκηνῶν, ἔτε ψήφισμα
 ἔγραψε τὸ σκῆψ γράφειν*. Ioci enim venustas est in
 multiplici significauone verbi *γράφειν*, quod est & scri-
 bere, & pingere. Item quòd adolescentuli cuiusdam
 ferocientis audaciam compescuit, cum in eum qui-
 dem nihil dixisset, sed tantum humi delineasset mu-
 liebra patientem. Hoc enim est, *πραινβύρον*: quod
 male interpret conuertit, traiectum. Et eodem modo
 accipitur verbum illud paulo post in illo mordaci, &
 aculeato aduersus Hieroclem dicto, *εἰς τί αὐτὸν ὁ ἀν-
 τιστὴρ πραινεί*. Et in vita Arcesilai: quem locum ita
 male accepit interpret, ut veræ sententiæ ne vestigium

T 5

quidem

Mureti
 Lectiones
 III
 28

quidem appareat: Diogenis enim verba sunt: οἷον
 ἢ αἰτίαν ἔχοντα περιβαίνειν, ὅς αὐτὸς ἔχει αὐτῶν, ὅτι ἔχει
 ἕτερον ἕτερον μίξον ἔχει, ἠρωτιοῦν, εἰ ἔδδὲ τὸ δακτύλου
 ἕξ δακτύλου. Ea ita reddit interpres: *Quum* retulisset
 eam quidam vitiose concludens, non videri altero altero
 maius, Nec decem, inquit, digitorum longitudo sex
 longitudine. Ego autem hoc modo: *Cum* quidam, quae
 opinio erat, mollem, atque impudicum esse, ad eum retulisset,
 non videri sibi aliud alio maius: interrogavit eum, ut
 ne id quidem, quod decem digitos longum esset, longius
 diceretur eo quod sex tantum digitos longum. Quid autem
 significaret, neque difficile est cogitare, neque honestum
 eloqui.

Ciceronis locus è Sophocle expressus.

CAPVT XII.

PRÆCLARVM sapientiae præceptum est, debere
 vnumquemque nostrum maiorem curam habere
 eius temporis quod post mortem nostram consecra-
 rum est, quam brevis illius, & exigui, quo in hac vita
 sumus. Itaque grauiter, & magnificè Cicero in qua-
 dam ad Atticum epistola: *Longum*, inquit, *illud tempus*
cum non ero, magis me mouet, quam hoc exiguum. Nam
 quod ita locutus est, *cum non ero*: in eo secutus est con-
 suetudinem vulgi: non quòd eos, qui ex hac vita tran-
 grassent, non amplius esse opinaretur. Quamquam
 autem hæc sententia suapte sponte in mentem ei ve-
 nire facillè potuerit; tamen facillè adducor, vt homo
 nem eruditissimum, & in Græcorum poetarum le-
 ctione exercitissimum cogitasse putem de loco So-
 phoclis, apud quem Antigone, cum fratrem insepul-
 tum iacere noller, & certò tamen sciret, si eum adu-
 sus Creontis edictum sepeliisset, sibi quoque morien-
 dum

dam esse, non tamen propterea absterretur ab illius
 erga fratrem muneris functione: cum dicat, multo
 longius esse tempus, quo se placere, ac probari oportet
 inferis, apud quos perpetuò futura sit, quam iis
 qui in hac vita versantur. Verba ipsius hæc sunt:

ἴδω μετ' αὐτῶ κείσθαι, φίλα μέτα,
 ὅσα πανουργήσασ'. ἔπει πλείων χρόνῳ,
 ὄν δ' εἴ μ' ἀρέσκον τοῖς κάτω, τῶν ἐνθάδε.
 ἔπει γ' αἰεὶ κείσθαι.

Eclogium. Conciliaturæ. Diuinaculi. *Tres loci
 emendati apud Suetonium in Vitellio.*

CAPVT XIII.

SCRIPSERAM iam pridem *elogij* nomen neque
 Græcum esse, neque Latinum: deinde miranti-
 bus quibusdam amicis dixeram, ubicumque *elogium*
 legeretur, neque *ellogium*, neque *eulogium*, sed *eclogium*
 dici debere. Id duo ex ipsis à me acceptum in me tor-
 terunt: cum enim de *elogij* nomine disputassent, vl-
 troque eos accusassent, qui vocem probam, & anti-
 quam nimis imperiose è ciuitate deturbare vellent:
 postremò eò venerunt, vt *elogium* quidem non, sed
eclogium rectè & emendatè dici docerent. Ac mihi
 quidem, ne viuam, si non & hæc, & talia omnia ri-
 diculo sunt. Sed interdum tamen nescio quid stoma-
 chi mouent. Nunc expungamus præclarum istud
elogij nomen è quodam Suetonij loco, in quo iam pridem
 infedit. Ita enim vulgo legitur in Vitellio: *Ex-
 titaque elogij ad Q. Vitellium D. Augusti quaestorem libel-
 lus, quo coninetur, Vitellios Fauno Aboriginum rege, &
 Vitellia, qua multis locis pro nomine coleretur, ortos, toto
 Latino imperasse.* Sed quis iste est libellus *elogij*, aut
 à quo scriptus? An fatuum est id quærere: cum
 in vetere

in vetere libro ita legatur; *Extat Q. Clodij ad Q. Velliam D. Augusti quæstoris libellus.* eodem modo percatum est in omnibus libris editis lib. v. in Verrem ubi legitur, *Postea que Pompeius:* cum legendum *Postea Q. Pompeius.* sed, ut ad Suetonium redeam, eodem vetere libro paulo infra eum locum ita legitur: *Cuius filius sectionibus, & conciliatoris verius conpendium nactus:* non, ut vulgo, *consuturis,* aut, ut quidam emendare voluit, *cognituris.* Conciliatores autem erant, qui Græco vocabulo proxenetae. & in eodem Vitellio: *Nullis tamen infensor quàm diuinaculis mathematicis, ut quisque deferretur, inauditum capite perniebat.* Vbi vulgo ineptè legitur, *vernaculis.*

Restitui Ciceronis loci duo, in quibus librarij duorum veterum scriptorum nomina corruerant.

CAP. XIII.

LIBET duorum eruditorum hominum nominum apud Ciceronem corrupta integritati suæ restituere: quando isti, qui tota plaustra librorum veterum habuisse se iactant, quorum collatione Ciceronem emendarint, aliquanto pauciora præstant, quam pollicentur. Apud Ciceronem igitur in Lucullo sic vulgo legitur: *Nicetas Syracusius, ut ait Theophrastus, calum, Solem, Lunam, stellas, supera denique omnia circumferet: neque præter terram rem vllam in mundo mouet, que cum circum orbem se summa celeritate conuertat, circumtorqueat, eadem effici omnia, que, si, stante terra, calum moueretur. atque hoc etiam Platonem in Timæo dicere quosdam arbitrantur, sed paulo obscurius.* Hæc Cicero scribit, qui illius admirabilis sententiæ auctor putatus est, ei Hicetas, non Nicetas nomen fuit. Laërtius in vita Philolai: *ὁ δὲ γλῶσσι κύκλον περιεῖδεν ὅρατον ἑστῆν, ὡς*

se amicos esse simulant, leuia quaedam, & pusilla pe-
 cata reprehendunt, ad maiora & grauiora in-
 conijuentes: cuiusmodi ferè omnes esse dicebat ho-
 rum ac potentum tenuiores amicos: neque hac ma-
 iorem vllam esse infelicitatem. Ac mihi
 olim eum Tibure, cum inter prandium multa
 hanc sententiam disputasset, meque postea, ut
 bat, in cubiculum suum seuoasset, valde grauiter
 esse, ut ex me audiit, aut eadem quæ ipse dixisset,
 certè valdè iis consentanea à Plutarcho tradita esse
 in libro, quo adulatoris ab amico distinguendi ratio
 ac rationem doceret. Mirificè enim amabat Pluta-
 rchum: magis que confirmabatur in sententia sua, cum
 intelligeret eam, tam grauis, tam que cordati scriptorum
 iudicio comprobari. Verba autem quæ tam prope
 hæc sunt: ἔπειτα δὲ τῶν μὲν ἀληθινῶν καὶ μεγάλων ἀμει-
 βάτων ἔδ' ἐν εἰδέναι προσποικόμενον, ἔδ' ἐξινώσκειν, ὡς
 τὰ μικρὰ καὶ τὰ σικτὸς ἐλλείμματα θεινὸς ἀίξεαι, καὶ μὴ
 κατὰ λαδύαι καὶ σοφρότητος, ἀλλ' σκευθὲ ἀμελῶς ἰδὲ καὶ
 νον, ἀν' οἰκωῦντα φάουλαι, ἀν' ὀλιγορέντα κρεῖται, ἢ ἀμετρίως
 ἢ κωδὸς, ἢ ἴππε μὴ κατ' ἀξίαν ἐπιμελόμενον, γένεον δὲ ἀμει-
 βία, καὶ παίδων ἀμέλεια, καὶ ἀπμία γαιετῆς, καὶ ὡς ἀν-
 ἔσπεροφία, καὶ χρημάτων ὀλιγορέον ἔδ' ἐν ὄσει ὡς ἀντὶν, ἀν-
 ἄσων ἔν τέτοις καὶ ἀπολμῶ. ὡς περ ἀδελτιῶ ἀλείπειν
 μεθύει καὶ ἀνολασεῖν, εἴτα πρὸς λιγύδου χαλεπὸς ἀν' ἑλ-
 γίδος, ἢ γρημματικὸς ἐπιπλήτων τῶ παιδὶ πρὸς δέλετο καὶ γρη-
 φείη, σολοικίζοντες δὲ καὶ βαρβαρίζοντες ἢ δολῶν ἀν-
 Quæ cum ei interpretatus essem, addidi huiusmodi
 præposteros amicorum reprehensores exagitari etiam
 ab Horatio: qui etiam duobus exemplis iisdem, quibus
 Plutarchus usus esset, κρεῖται καὶ ἀμπεχόνος. statim
 que recitavi hos Horatij versus:

Si curtatus in aequali tonsore capillos

Ant
 vau

Occurrere vides: si foris subucula pexa
 Trita subest tunica: vel si toga disidet impar,
 Rides quid mea cum pugnat sententia secum:
 Quod petiit, spernit: repetit quod nuper omisit:
 Assuat, & vita disconuenit ordine toto:
 Diruit, adificat, mutat quadrata rotundis?
 Insanire putas solemnia me, neque rides,
 Nec medici credis, nec curatoris egere
 A pratore dati: rerum tutela mearum
 Cum sis, & praua sectum stomacheris ob vnguem
 De te pendens, te respicientis amici.

cumque eum huius loci collatione oblectatum vide-
 rem: addidi tertium è sanctissimo & disertissimo scri-
 ptore Iohanne Chrysostomo in oratione *περὶ τῆς ἐγ-
 γασίας καὶ τῆς μικρῆς τῆς προσημίας*: ubi ita scribit:
*Ὅτι ἂν μὲν ἴδωμεν ἀνθρώπων ἢ χιτωνίσκον ἔχοντα ὄψα-
 σθεύοντα ἐν πύλαις, ἢ ἢ ἄλλω πολλῷ κακῶς ἀεικελίμ-
 ῳ, διαφθεύοντι καὶ ὑπομιμήσκομεν. ἀντὶ δὲ ἴδωμεν αὐτῶν ἢ ζῶντι
 ἀεικελίμῳ, ἢ δὲ λόγον περὶ μετέδωκεν.* Huius generis ser-
 monibus partem aliquam temporis propè quotidie
 necum consumebat ille omnium quos unquam vidi
 prudentissimus, & consilij plenissimus senex: cuius
 erat excellentiam animi, aut perpetuam erga eruditos
 homines munificentiam ac liberalitatem qui exae-
 quat, & adhuc requiro, & vereor, ne semper fru-
 strâ requiram.

Quid Epicurum meritis à Plutarcho reprehensum A. Gel-
 lius siquidè atque ineptè defendere conatus sit.

CAPVT XVI.

EPICVRVM dialectices imperitum fuisse, ac
 putasse etiam omnem operam ludi, quæ in ea co-
 gnoscenda ac perdiscenda poneretur, ita notum est,
 vt con-

Mureti
 Lectiones
 LIII
 25

ut confirmatione non egeat. Itaque illius artis igno-
 ratione ruebat in dicendo; sæpeque aliquid probare
 aggressus, ea sumebat, quibus datis ac concessis, id
 men quod probare instituerat, non concluderet.
 Quale est, quod cum docere veller, mortem nihil
 nos pertinere, ita ratiocinabatur: Ο θάνατος ἔδεν
 ἡμᾶς. τὸ γὰρ διαλυθὲν ἀνακαθίται. τὸ δὲ ἀνακαθίτον ἔδεν
 ἡμᾶς. Neque enim sequitur, si id quod dissolutum
 sensu vacat, idcirco ipsam quoque dissolutionem
 sentiri. Neque mors est τὸ διαλυθὲν, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ
 λυσις. Meritoque Plutarchus secundo librorum
 de Homero composuit, imperfectè, atque præpo-
 sitè, atq. syllogisino usum esse eum dixerat: non
 prætermisisset illud λήμμα, ὁ θάνατος ψυχῆς καὶ
 ματὸς διάλυσις: quo addito, nihilo magis efficiatur
 quod ipse voluit: sed quod, stupiditate quadam,
 crassitudine ingenij, non peruidisset, quantum
 id quod dissolutum est, & ipsam dissolutionem
 esset. Nactus autem est patronum tali protus cli-
 te dignum Gellium; qui dum alienam stultitiam
 re vult, prodit suam. Tantum enim abest ab eo
 defendendo, ut ne intellexisse quidem videatur, quid
 eo reprehenderetur. Neq. enim difficile est coniec-
 ita eum à Plutarcho reprehensum, ut & ab eruditissi-
 mo Aristotelis interprete Alexandro Aphrodisiensi
 reprehenditur: cuius hæc sunt ex commentario
 primum Topicorum: τοῦτο καὶ ὁ περὶ τοῦ θανάτου
 ἐπιπέρι λόγος εἰρημένον. ἔστι δὲ ἐν τῷ λεγόντων περὶ τῶν
 διαλυθὲν ἀνακαθίται, τὸ ἀνακαθίτον ἔδεν πρὸς ἡμᾶς, καὶ
 γὰρ τὸ, ὁ θάνατος ἔδεν πρὸς ἡμᾶς, ὡς αὐτὸς ἠγεί-
 ῃ τὸ διαλυθὲν ἔδεν πρὸς ἡμᾶς. ἀλλ' ἔστι ὁ θάνατος
 διαλυθὲν ἔστιν, ἀλλ' ἢ διάλυσις. ἐκ ἑδωκε ὃ ὅτι τὸ
 λυθὲν ἀνακαθίται, καὶ τὸ, τὸ διάλυσις ἡμᾶς ἀνακαθίται.
 Neque

Neque minus iuste ac grauer reprehenditur ab eodem Plutarcho, quod τὸ ἀλγὸν ποσεισσε ἀντὶ τῷ ἀλγῶν.
 Cuius enim stuporis est, confundere id quod dolorem excipit, ac patitur, cum eo quod dolorem facit?
 At istas curas vocum, verborumque elegantias, ait Gellius, non modò non sectatur Epicurus, sed etiam infectatur. Nostra sanè nihil interest, quid ille aut sectetur aut infectetur. Sed qui tam saepe monuerat, diligenter videndum esse, quæ vis, quæque notio vnicuique voci subiecta esset, tam negligens esse in loquendo non debuit, vt aliud sentiret, aliud diceret. Neque si Epicuro esse negligenti licuit, caussa vlla est, cur aliis diligentibus esse non liceat.

De duabus antiquis vocibus, Tamenetsi & Insuperhabere. CAP. XVII.

Voces quasdam Latinas, quæ iam ita exoleuerant, vt propè à nemine agnoscerentur, retraxit ex fuga summus, & cum illis veteribus comparandus I. C. Iacobus Cuiacius: quas diligenter retinendas censeo, & quàm plurimis testimoniis corroborandas: ne lingua satis per se inops, nostra negligentia, atque incuria magis etiam pauperetur. Ex illis vocibus est *tamenetsi*, pro *tamenetsi*: de qua, quoniam nonnullos adhuc dubitare video, proponam hîc locos aliquot, præter eos quos attulit Cuiacius: ex quibus constet frequentem apud veteres illius usum fuisse. Plautus *Militis*: Deos sperabo, teque postremo: *tamenetsi* istuc mihi acerbum est, quia hero te cavendum est optimo. Cicero in Verrem: Hoc si tuus inimicus tibi fecisset, *tamenetsi* animo ego provincia tulisset, inimici iudicium graue videretur. Idem libro XII. ad Atticum: & *tamenetsi* conueniendū congressuri sumus, scribes ad me, si quid habebis.

V Cælar

Miuretti
 Lectiones
 110
 28

Caesar libro septimo De bello Gallico: *Quae tamen*
Caesar intelligebat, tamen quam mitissime potest,
appellat. Idem eodem libro: Ac tamen si dextra hor-
ris exercitus animaduertebantur. Ennius: At Romanus
tamen si viros bene gesta est, Corde suo trepidat. Locum
in carmine ad Pisonem: tamen si bella quierunt,
perit virtus. Seneca libro quinto De beneficiis: Ca-
tamen si malus est, ipse quoque in simili materia gravis
debet. Eiusdem generis est verbum insuperbia
pro eo quod est negligere: cuius ipse testimonia ma-
ta ex libris iuris: vnum praeterea ex Appuleio pro-
Sed & Gellius cap. xix. libri primi eo verbo usus.
Eam, inquit, constantiam, confidentiamque, non insuper-
bendam intelligit. Ita enim plane, id est, non dicitur
vocibus, sed vno iuncto verbo legitur in veteribus
Fuluij Ursini. Appuleius quoque libro primo De
no aureo: Hic qui meis amoribus insuperhabitis, non
me diffamat probris, verum etiam fugam instruit. Ita enim
habent veteres libri, non, vt editi, subterhabitis.

Locos quosdam è primo Rhetoricorum Aristote-
lis è Platone sumptos videri.

CAP. XVIIII.

NON semper nominat Platonem Aristoteles, ne-
 que cum ab eo dissentit, neque cum ab eo aliquid
 sumit, neque denique cum quid dicit, quod ad
 quem Platonis locum pertineat: sed interdum, quasi
 praeteriens, & aliud agens, id facit: ita vt lector
 minus attentum facile lateat. Vt libro primo De
 te dicendi, cum opus, ac finem Rhetorices, ait, non
 in persuadendo positum esse, sed in videndo, quid
 quaque re aptum sit ad persuadendum: non dubitandum
 est, quin

est, quin verba illa, *καὶ ὅτι τὸ πείσαι ἔργον αὐτῆς*, diri-
 gatur aduersus id quod apud Platonem ait Gor-
 gias ἢ ῥητορικῶν πρῶτος διμυρῶν ἔδῃ, καὶ τὸ κεφάλαιον αὐ-
 τοῦ ἰσ τοῦ τελευτῶν. Itemque paulo post, cum ait ἢ
 ῥητορικῶν ἔδῃ ἐκ ἐν τῇ δυνάμει, ἀλλ' ἐν τῇ περιουσίῃ: &
 libro quarto *ἰνομολογίων*, cum idem dicit *πρὸς τὸ ἀλαζδ-*
 ῥῳ, duobus verbis persequitur ea quæ apud Platonem
 in Hippia minore fusiùs, ac copiosiùs disputantur.
 Illud quoque quod paulo infra eum locum tradit,
 vnamquamque aliarum artium esse *διδασκαλικήν*, καὶ
 ῥητορικῶν in eo quod tractat, vt geometriam in iis quæ
 magnitudinibus accidunt: in numeris arithmetice,
 facultatèque in aliis alias: manifestò sumptum est è
 disputatione Socratis aduersus Gorgiam. Hæc nota-
 re non alienum putauit: quia P. Victorius, qui mihi
 adhuc videtur solus in eos libros scripsisse, id facere
 conseruat. Neque sanè ab vno scribi omnia aut potue-
 runt, aut debuerunt. satis esse debet Victorio ad glo-
 riam, quòd ea in illis libris præstitit, quæ nemo hac
 tempestate alius præstitisset.

Micretti
 Lektionen
 III
 28

Loci aliquot è Pœnulo Plautina emendati,
 & illustrati. CAP. XIX.

A PVD Plautum in Pœnulo ita cum Milphione
 seruo Agorastocles adolescens colloquitur:
 Quid nunc mihi es auctor Milphio? MIL. vt me
 verberes,
 Atque auctionem facias. nam impuniſimè
 Tibi quidem hercle vendere hæc adis licet.
 Ag. Quid iam? MIL. maiorem parte minore ha-
 bitas mea.
 Ag. Superſede iſtis verbis.

V 2 Sed

Sed Turnebus è veteri, vt ipse ait, membrana vna litteram addit, legitque hoc modo:

maiolem partem minore habitas mea.

atque hanc sententiam esse dicit. Tibi licet impune hasce ædes vendere in auctione: maior enim pars est, minor mea: vt accessiuncula mea impedire conditionem, legemque mancipij non possit. quæ ratio, si vera est, primùm de Turnebi sententia nouius ciuile recipiendum erit, vt quarum ædium maior pars alicuius est, ei, etiam inuito eo, cuius est pars minor, eas totas ædes vendere liceat. Sed hoc ius, si obstet Turnebi auctoritas, valdè controuersum futurum est: & vix, aut ne vix quidem, illius sententiam obtinebit. Sed & aliud nobis multo absurdius declarandum erit. Quomodo enim ædes domini, & sententia communes esse possunt? aut qui sui dominus non est, is partis ædium dominus esse? An enim partem dicitur habere in peculio? At non ne dominus & sententia & peculij dominus est? An qui facile pronuntiat, facile etiam *ἄλογον*: nosque ipsi ridiculè facimus, dum in declaratione tam ridicula confutari tam multi sumus? legendum enim planè est,

maiolem partem in ore habitas meo.

hac sententia. Licet tibi has ædes impune vendere, quibus tibi iam opus non sit: ita enim sæpe mihi contundis os pugnis, & calcibus, vt, non in ædibus, sed in ore meo maiolem temporis partem habitare videaris. In eadem autem fabula, vbi legitur:

res serias

Omnia extollo ex hoc die in alium diem.

Profecto festos habeam decretum est mihi:

vna littera mutata, legendum, *Pro festo*. Habere autem festos dies festos pro festo, ita dictum est, vt, *festos*, pro *festis*.

habenda. vt, apud hunc ipsum, *pro sano*: vt apud
 auctores, *pro herede, pro domino, pro possessore*: vt
 apud Appuleium; *neque pro amico, neque pro Philosopho*
facturum. Et cum ait, se res omnes serias extollere in
 alium diem, procul dubio respexit ad illud vetus di-
 ctum, *εἰς αὐτίκω τὴν ἀρσενία*. Sed & in eadem fabula,
 in Agorastoclis ἀγροαστοκίας deprauati sunt hi versus:

Ostende, vt inspiciam. iam aperi, audi, atque ades.

A G. *Mi patruæ saluæ. POE. & in salueto Agorastocles.*

Legendique hoc modo:

Ostende, vt inspiciam. aperi. A G. vide. eccum. ades.

Mi patruæ saluæ. POE. & tu salueto Agorastocles.

Sed in illo versu, qui in extrema fabula legitur,

Inuariaturn multo induci satius est,

qui vulgatam scripturam mutare conatur, nimis in-
 geniosi sunt. *Induci est εἰσαγοῦν*: & de hoc verbo con-
 sulendus est Budæus in commentariis linguæ Græcæ.

Vnde sumpserit Horatius, quod Amorem in

Chia genis excubare dixit.

CAPVT XX.

NEMINEM esse opinor, dumtaxat Græcarum
 deliciarum ἐκ ἀγροαστοκίας, quin peregrini, & trans-
 marini saporis aliquid sentiat in his Horatij versibus:

Et cantu tremulo pota Cupidinem

Lentum sollicitas. Ille virentis, &

Docta psallere Chia

Pulchris excubat in genis.

Ego quidem quoties illum tremulum Lyces cantum
 cogito, videre mihi videor libidinosam illam & *νε-
 νεωσαν* anum, quæ apud Aristophanem, cerussa, &
 purpuratis fluentibus buccis, cantare se ait, vt virum
 aliquem sibi conciliet:

Mureti
 Lectiones

10
 28

Εγὼ δ' καταπεπρασμένη ψυχή
 ἔσκη, καὶ κροκωτὸν ἠμοιβημένη
 ἄργος, μυυρομένη π' ὄψις ἑμαυτῷ μέλῳ,
 Πάϊζ' ὅπως αὖ σφειλάβοιμι αὐτῶν πνῆ
 Παιώντα. Μῆσαι δ' εὖρ' ἴτ' ὀπί τ' ἑμὸν σῆμα,
 Μελύδριον δὲρῶσαι π τῶν ἰωνικῶν.

Iam in iis quæ sequuntur, Græca planè omnia. et
 eo modo quod virentem Chiam dicit, id est, ἡβάσων
 καὶ ἡβάσων: sed multo etiam magis, quòd Amore
 in pulchris illius genis excubare. Sumpsit autem
 è grauissimo pœta Sophocle, apud quem ita in
 gona canit Chorus:

ἔρωσ ἀνίκατε μάχαν,
 ἔρωσ, ὅς ἐν κτήμασι παίπεις,
 ὅς ἐν μαλλοῖσι παρφαῖς
 νεανίδ' ἐννευχθεῖς.

Hoc certè quidam, si viueret, aut sibi subreptum
 aut sibi alicubi in via excidisse diceret.